

December 4, 1989

Rezső Nyers's handwritten Notes on Gorbachev's Briefing on the Malta Summit at the Meeting of the Warsaw Pact Leaders in Moscow on 4 December

Citation:

"Rezső Nyers's handwritten Notes on Gorbachev's Briefing on the Malta Summit at the Meeting of the Warsaw Pact Leaders in Moscow on 4 December", December 4, 1989, Wilson Center Digital Archive, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (MNL OL), [Hungarian National Archive-State Archive], „A Varsói Szerződés párt- és állami vezetők tanácskozása Moszkvában 1989. december. 4. Nyers Rezső iratai. Kéziratos jegyzet. MNL OL M-KS 288. f. 66. d. 28. ő. e.” Obtained by Béla Révész; transcribed by Renáta Marosi; translation and editing by Barnabás Vajda and Laura Deal.
<https://wilson-center.drivingcreative.com/document/121884>

Summary:

Unofficial hand-written notes by Rezső Nyers, President of the Hungarian Socialist Party, taken took during a briefing by M. Gorbachev at a Soviet Bloc summit in Moscow on 4 December, just a day after the meeting with President Bush at Malta.

Original Language:

Hungarian

Contents:

Original Scan
Transcript - Hungarian
Translation - English

Városi Rendés gőz és állami vevőszolgálat
tanácsolta

Munkács, 1988. december 4.

Uram:

Nagyon jelentős időnként - új szabványok
Folytatásról együttműködésünket
Már, időnként kontáktusokat felmutatni
Országunk megperdszólását szolgálja

Nagy felelősség hárul ránk
Viharos időket élünk
Megőrizni hűségünket
Eldőrelátói, helyesen a változás iránt
Hitelre információkat adjunk - Dajkánál
Ne legyen félreértés köztünk
Ne vessünk le az események mögött
Éledelebbe, nyitottabbá váljon az együttműködésünk
Tervezni kell egy eseményt ^{ésünk} szorgalmazni
helyzetéről

Olvasmányi látogatásról beszámoló

Olvasmányi irodalomban a gazdasági-politikai kapcsolatokról
Elsőként jelent meg a sorozat második, majd a
harmadik kötet

Magyar Országos Levéltár

Cyberpress:

Litropatis fupantatlati nagyon jó
Az olyan nap idővel, a kormány is arra
a jó hperlatatlat

Arnyalatnyi eltérőek vannak (Antoni
elbőtellettől lntmbődsége)

A helsinki folyamat új adománia me mindkép
(Helsinki U.)

Olaszok által vértörvén adománia lemmi

20 éppemény aláírása - Körös lntatásai
leszerelés fardolási hatása
Narkotikumra elleni harc
Környezeti védelem
Gyerdasági együttműködés iránt körsen
nagy egyetértés

Olaszok támogatja 1990-ben a európai
államok vezetőinek részvételével

Földtől tenyeni - Férte tenyeni ország
együttműködését orgalmának

Andriotti:

Közel-beletti (Münchenen Libanon)
kezdését ipen adománia vetéltérel

II. János-Pál pápával való találkozás

Tartalmass volt a találkozás
Európai és Világhelyzetűl is szó volt
Pápa férrei beszélőre a művészet 30K

Gyökere: Orvosi erő és, amit 700 millió kiadó hatalom,
 Pápa támogatja a Peresztrojkát
Nem támogatja sehol a stabilitásért

Kapcsolatban (diplomáciai) viszállyal!

Pápa meghívta! Elfogadta!

Mellett megfontaltan jól, nem evőketre

SzU-beli hatalmi körök dolga felvetette a Pápa
 Szerepét vérsől; minden egyházzal jó viszony
 Ha meggyernek a praxissal egyházzal,
 a SzU nem akadályozza

Nem szabad elbírni politikai tevékenység
 csiszolni!

Politika és Erőtel harmonizálása:
 Felvilágosítani az általános emberi értékeket!

Bush elnökkel való találkozás

Kérdésmagyarázat az USA elnökökkel való!
Észrevétel mellett napról: az USA szövegével adott a
 folytatásról!

Bush terjedőben lelassított a SzU felé, majd európai
 tanácsot a SzU felé, majd európai

két találkozó bizalmasan, két találkozó
 megbeszélés! 8 óra trükkös idő

Időjárás, Hatalmi körökkel való találkozás

Megnyitott, jó lejtő, az elnökkel való találkozás, közben
 az éles kérdéseket nem kerülte meg

Reaper stílusban éltet! Nem volt semmi érintési jellepe

305

Magyar Országos
 Levéltár

Gyordasov:

Kardot (Bush):

1, Gyordasov: kezdésnél kezdte
Sünte enél bün kereskedelem ar utóbbi
években!

Eldrethladás jelei

- Tudom-Vandó klauzula feloldásait
elfogadják
- Nem ellenzik már a nemzetközi
veszélyben való projekt részvétel

2, Katonai politikai kezdés

Konstruktív

- (Katonai fegyverzet
Gyordasov 70% -os csökkentés kidolgoz-
ható!
H2-messzion aláírható!

USA jövés:

SUV 6,5 ezer millió
USA 8,0 " "

- Tengeri flottával megsemmisítési a
működés fegyverzet
(Földközi, sárnyas rakéta, léte) együttes
seu: SUV álligpont]

- Hapjómányos fegyverzet terén

1990-ben aláírni (Helsinki 20)

Gyordasov:

Nemond fegyverzet, hanem a let-
sümmet is csökkenteni!

Nem adható német az USA

Arms szintre csökkentés (300 ezer 27)

USA 6, SUV szinten? Er nem jó!

Magyar-Eur. (Anglia, Francia, stb.) között

Magyar Országos
Leveletár

206

Egyéb események:

Haditegyeztetési rendszer elszakadt - Nyitva
Levélköltözés USA fennigmondással!

- Vegyipari fejtés

Teret a VF 80% - a már felszámolásból, az
USA alhagyja a "bináris fejtés" fej-
lesztését

VF - el 2% - a már megrendelésre az USA -
részre! Ez nem globális megosztottság

Levélhez megjelenni az akadémiai körökben:

arizónai építési körökben

Kisrekesítési: fegyver stb.)

Külföldi min. mintján foglalkozni vele
interjúban!

Megállapítás: 1980. június 2. felelően megfontol-
va a követendő irányt!

3) Közép - Amerikai kérdés

Nicaragua (Több pont, mint az USA-ban)

Külső fejtéssel segít a for. exportját

Nagy az USA bírságtalanossága emellett
örömmel szemben

Egyéb esemény: Nic. nem rendelés a repülő (fegyver)
militárisan S. Salvadorban

Bush: USA vé. fegyver

4) Ökológiai problémák

Bush: Forr problémák, számos nem egy-
esetű - Felhívásban levélben 304

Magyar Országos
Levélár

Gorbacsov:

5.) Európai helyzet:

Rendnyomán tettei Bush-t a véleményem szerint
az embernek.

Sorozat felvétel:

- Hiberni utáni időszak a bekegyesítés,
de nagy a csomó!

Fegyverkezés nem áll be!

Konfrontációs politika visszajött

megegyezett Európában!

USA-ban vannak, akik szerint a

hidegháborús politikára visszatér!

Európa egyetemes a nyugati szférának

alappja? Bush elgondolása,

de sorjában és ellenőrzés nélkül

Gorbacsov figyelmeztetése Bush-nak!

Eladja pontosságát a Foc.-t?

Európai Egységes Államok?

Helsinki folyamat mellett Dörmöc

hitet tette!

Egyetemes:

Katonai tömböket politikai kérdésekre

szere mintaként!

NDK kérdése:

Gorbacsov: Határok szétválasztása

Két német állam

USA: Együtt, országot a német érdekekkel,

de nem szabad erőszakot 398

Magyar Országos Levéltár

- 7 -

Gyórfessz: Konföderációk ellen! Megbotolya a Lemberg!
 (Körös lanting, kanding, piuning)
 Kórházban a célból dobták be a gondolatot!
 A Sz. a védelmi stratégiát kuszpatya emittán!

NATO soldip: stratégia:

V. napom elleutimadás mulesen
 embórtól!

Er igazán nem védelmi stratégia

Fülöp szipeteri gúccsrol vitátal

Regionális konfliktusok

1) Afganisztán! Sz. Körös professzort
 szipetelt

Bush: Elvontak az ideológiáktól
 Nadrakillak rendszer védelmében
 lévedett

Sz. V: Kórházok kormány idejében
 nemzetközi (Körös) konferenciát
 Szabod szilantistat

2) Kórház-kelet

Konstitúciónak vitelték a Sz. V se-
 rept!

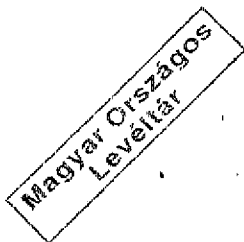
USA szerepe is konstitúciónak
 Arnfute is!

Yzraellel nehérséget vinnék (Bush
 jomokból)

Andreotti:

Mindket résnről szajándék Yz-
 reeknek! Kórházok, viték ellen-
 szipetelt!

Bush ideológiáktól a Sz. V szilantistat 399

Gorbacsov: Bush ajánlotta a magyar felajánlást!
 Gorbacsov ezt mondta!
 Fronto, a Földönél legyen önállóan!

Összeségében:
 Nagyjából megértés az OPA részéről Kelet-
 Európa iránt!

Bush cédulázdott a Baltikum, Kelet-Európa
 iránt!
 Azt várta, hogy bejusson Kelet-Európa!

Gorbacsov:
 Egszében szótárgyakkal dolgozni a Karabak-
 terület, a Baltikum, Ulster & Quebec
 kérdésében!

A témák közötti viszonyok:

Szovjetunió részéről:
 Gorbacsov, Ryzkov, Fekorlev, Szverdlov

Csehszlovákia:
 Urbanek, Adamcsek, ??

Magyarország: Nyeu, Keineth M., Somogyi F.

NDK: Munderow, Krenz, ??

Leipzig: Farnseltski, Macvicczi, Radovskii

Románia: Ceausescu, Dascalov, ??

Bulgária: Mladenov, Minintscukov, ??

Felhasználók: Mladenov, Nyeu, Munderow, Farnseltski, Ceausescu,
 Urbanek

Magyar Országos
Levelező

- 9 -

Gyorbrenn:

Koncepciónté felelősejtéljes
 Tömböt fel kell számolni, de nem egyedül
 Nyugatról is ezt tudassalját
 Lépésről - lépésre tovább!
 Fanni S-re megkönni!
Két német állam nevévelis tapasztaló létentseu!
 Két állam - Nem Infederáció -
 Erőssöd együttműködés
 Csehlovákiai beavatkozás (1868-as) elítélésé

A tornászokás végén:

Körsz nyilatkozat az 1868-as
 csehlovákiai beavatkozás
 hibás voltáról!

Magyar Országos Levéltár

401

Varsói Szerződés párt és állami vezetőinek
tanácskozása
Moszkva, 1989. december 4.

[1. (MOL számozása szerint: 393.) oldal]

Gorbacsov:
Nagyon jelentős időszak - Új szakasz
Folytassuk együttműködésünket
Más, érdemibb kontaktusokat fenntartani
Országaink megerősödését szolgálja
Nagy felelősség hárul ránk
Viharos időket élünk
Megőrizni higgadtságunkat
Előrelátni, helyesen a változások irányát
Hiteles információkat adjunk-kapjunk
Ne legyen félreértés köztünk
Ne késsünk le az események mögött
Élénkebbé, nyitottabbá váljon az együttműkö-
désünk
Tervezni kell egy eszmecserét országaink
helyzetéről

Olaszországi látogatásról beszámoló
Olaszország érdekelt a gazdasági-politikai kap-
csolatokról [sic!]
Elsőnek jelentek meg a szovjet piacon, most is
erősen törekednek

[2. (394.) oldal]

Gorbacsov:
Látogatás tapasztalatai nagyon jók
Az olasz nép üdvözli, a kormány is akarja
a jó kapcsolatokat
Árnyalatnyi eltérések vannak (katonai
elkötelezettség különbözősége)
A helsinki folyamat új szakaszára van szükség.
(Helsinki II.)
Olaszok aktív résztvevők akarnak lenni
20 egyezmény aláírása - Közös kutatások
Leszerelés gazdasági hatásai
Narkománia elleni harc
Környezeti veszedelmek
Gazdasági együttműködés iránt közösen
nagy egyetértés
Olaszok támogatják 1990-ben az európai
államok vezetőinek részvételével

Földközi tengeri - Fekete tengeri országok
együttműködését szorgalmazzák
Andreotti:
Közel-keleti (különösen Libanon)
kérdését igen aktívan vetették fel

II. János-Pál [sic!] pápával való találkozó
Tartalmas volt a találkozó
Európai és Világhelyzetről is szó volt
Pápa tézisei hasonlók a mieinkről

[3. (395.) oldal]

Gorbacsov: Óriási erő ez, mert 700 millió hívő katolikus
Pápa támogatja a Peresztrojkát
Nem támogatja sehol a destabilizációt
??
Kapcsolatokat (diplomáciai) visszaállítják!
Pápát meghívták! Elfogadta!
Időt megválasztani jól, nem erőltetve
SzU-beli katolikusok dolgát felvetette a Pápa
Szovjet részről: minden egyházzal jó viszony
Ha megegyeznek a pravoszláv egyházzal,
a SzU nem akadályozza
Nem szabad ebből politikai kérdést
csinálni!
Politika és Erkölcs harmonizálása:
Felvállalni az általános emberi értékeket!

Bush elnökkel való találkozás
Kezdeményezés az USA elnökétől eredt!
Igazolást kellett kapni: az USA részéről adott a
folyamatosság!
Bush kezdetben lelassító taktikai magatartást
tanúsított a SzU felé, majd európai [sic!]
Két találkozó küldöttséggel, két találkozó
négy szemközt! 8 óra tiszta idő
Időjárás: Hadihajóról polgári hajóra
Nyugodt, jó légkör, vádaskodás nélkül, közben
az éles kérdéseket nem kerülték meg
Reagen stílusától eltért!
Nem volt semmi kioktató jellege
[4. (396.) oldal]

Gorbacsov:
Kezdet (Bush):
1) Gazdasági kérdésekkel kezdte
Szinte csak búzakereskedelem az utóbbi
években!

Előrehaladás jelei

- Jackson-Vanik klauzula feloldását elfogadják
- Nem ellenzik már a nemzetközi szervezetekben való szovjet részvételt

2) Katonai politikai kérdések

Konstruktív

- Stratégiai fegyverzetek
- Júniusra 50%-os csökkentés kidolgozható!

Hamarosan aláírható!

USA javaslat:

SzU 6,5 ezer rakéta

USA 8,0 " "

- Tengeri flottánál megsemmisíteni a nukleáris fegyvereket (taktikai, szárnyasrakétákkal együttesen: SzU álláspont)

- Hagyományos fegyverzet terén

1990-ben aláírni (Helsinki II.)

Gorbacsov:

Nemcsak fegyverzetet, hanem a létszámot is csökkenteni!

Nem adott választ az USA

Azonos szintre csökkentés (300 ezer fő)

USA és SzU szinten? Ez nem jó

Nyugat-Eur. (Anglia, Franciaor. stb.) kimaradna

[5. (397.) oldal]

Gorbacsov:

Haditengerészeti rendezés elakadt - Nyitva

SzU körülvéve USA támaszpontokkal!

- Vegyifegyver-kérdés

Terv a VF 80%-ának felszámolásáról, ha USA elhagyná a „bináris fegyverek” fejlesztését

VF-ek 2%-ához ragaszkodnak az USA részéről! Ez nem globális megszüntetés

SzU kész megjeleni az ottawai konf.-n:

nyitott égbolt konf.-n

Kiszélesíteni: tenger stb.)

Külügymin. szintjén foglalkozni vele

intenzíven!

Megállapodás: 1990. június 2. felében megtartani a következő csúcsot!

3) Közép-Amerikai kérdés

Nicaragua (Több párt, mint az USA-ban)

Kuba fegyverrel segíti a forr. exportját

Nagy az USA bizalmatlansága ezzel a két

országgal szemben

Gorbacsov: Nic. nem vesz részt a repülő (fegyver)

szállításban S. Salvadorban (sic!)

Bush: USA résztvesz

4) Ökológiai probléma

Bush: Sok probléma, számos ok az aggodalomra

Fehér Házban lesz terv

[6. (398.) oldal]

Gorbacsov:

5) Európai helyzet:

Rákényszerítették Bush-t a véleményére az emberek.

Szovjet felvetés:

- Háború utáni időszak a béke megóvása

de nagy ára van ennek!

Fegyverkezés nem vált be!

Konfrontációs politika vereséget szenvedett Európában!

USA-ban vannak, akik szerint a hidegháborús politika bevált!

Európa egyesítése a nyugati értékrend alapján?

Bush elgondolása,

de szovjet éles ellenvélemény Gorbacsov figyelmeztetése Bush-nak:

El akarja pusztítani a Szu.-t?

Európai Egyesült Államok?

Helsinki folyamat mellett közösen

hitet tettek!

Egyetértés:

Katonai tömböket politikai kérdésekre orientálni!

NDK kérdése:

Gorbacsov: határok sérthetetlenek

Két német állam

USA: Egyetért, számol a német érzelmekkel,

de nem szabad erőltetni

[7. (399.) oldal]

Gorbacsov:

Konföderáció ellen! Megbontja a tömböket!

(Közös külügy, hadügy, pénzügy)

Kohl választási célból dobta be a gondolatot!
VSz a védelmi doktrínát támogatja ezután is!
NATO eddigi stratégia:
5. napon ellentámadás nukleáris
eszközökkel!
Ez igazában nem védelmi doktrína

Fülöp szigeteki puccsról vitáztak.
Regionális konfliktusok
1) Afganisztán! SzU közös erőfeszítést
sürgött
Bush: Elvesztették az érdeklődésüket
Nadszibullah rendszer kérdésében
támadott
SzU: Koalíciós kormány érdekében
nemzetközi (közös) konferenciát
Szabad választásokat
2) Közel-kelet
Konstruktívnak értékelték a SzU sze-
repét!
USA szerepe is konstruktív
Arafaté is!
Izraellel nehézségek vannak (Bush
panaszkodott)
Andreotti:
Mindkét részről sok ajándék Iz-
raelnek! Követelni érte ellen-
szolgáltatást!

Bush érdeklődött a SzU átalakítása iránt

[8. (400.) oldal]

Gorbacsov:
Bush ajánlotta a magántulajdont!
Gorbacsov ezt vitatta!
Fontos: a termelőnek legyen önállósága!

Összességében:
Nagyobb megértés az USA részéről Kelet-
Európa iránt!

Bush érdeklődött a Baltikumi kérdések rendezése
iránt!
Azt kérte, hogy békésen rendezzék!

Gorbacsov:
Egységes szabványokkal dolgozni a Karabah-
terület, a Baltikum, Ulster és Quebec

kérdésében!

A tanácskozáson résztvettek:

Szovjetúnió részéről:

Gorbacsov, Rizskov, Jakovlev, Sevardnadze

Csehszlovákia:

Urbanek, Adamec, ??

Magyarország:

Nyers, Németh M., Somogyi F.

NDK:

Mudrow, Krenz, ??

Lengyel: Jaruzelski, Mazowiecki, Rakovski

Román: Ceausescu, Dascalescu, ??

Bulgária: Mladenov, Miniszterelnök, ??

Felszólaltak: Mladenov, Nyers, Mudrow, Jaruzelski, Ceausescu,
Urbanek

[9.(401.) oldal]

Gorbacsov:

Koncepciónk felelősségteljes

Tömböket fel kell számolni, de nem egyoldalúan

Nyugatról is ezt tanácsolják

Lépésről lépésre tovább!

Január 9-re meghívni!

Két német állam szerződéses kapcsolatot létesítsen!

Két állam - nem konfederáció -

Erősödő együttműködés

Csehszlovákiai beavatkozás (1968-as) elítélése

A tanácskozás végén:

Közös nyilatkozat az 1968-as

csehszlovákiai beavatkozás

hibás voltáról!

Conference of the Party and State leaders of the Warsaw Treaty
Moscow, December 4, 1989

Gorbachev: [It's a] Very important period – New era. Let's continue our cooperation. To keep up other, meritorious contacts. [It] Serves to strengthen our countries. Great responsibility falls on us. We live in stormy times. We should keep our soberness. We should foresee rightly the direction of change. We should give and obtain trustworthy information. Let there be no misunderstandings among us. Let's not fall behind events. Let our cooperation become more lively and more open. An exchange of views must be planned on the situation of our countries.

[Gorbachev's] Report on the visit in Italy. Italy is interested in economic-political relations. They [the Italians] have appeared first on the Soviet market, [and they] strongly intend to stay now too. Gorbachev: The visit [to Italy] was very good. Good relations are welcomed by the Italian people, [and] the government wants it too. There are slight differences (differences of military engagements). A new phase of the Helsinki process is needed (Helsinki II). The Italians want to be active participants.

Signing of 20 agreements – Joint research [projects]. Economic effects of disarmament. Fight against narcomania [i.e. drug addiction]. Environmental perils. Strong mutual agreement toward economic cooperation. The Italians support [the convening of a conference] with the participation of leaders of European states in 1990... [unfinished sentence] They [the Italians] press for the cooperation of Mediterranean – Black Sea countries. [Giulio] Andreotti: Raised the question of the Middle East (especially of Lebanon) very actively.

[Gorbachev:] Meeting with Pope John-Paul II. (sic!) The meeting was substantive. There was some talk of the European and World situation too. The Pope's views are similar to ours. Gorbachev: This is a huge power, for [there are] 700 million Catholic believers. The Pope supports perestroika. He does not support destabilization. Diplomatic relations will be reestablished! The Pope was invited! He accepted it! The time [of the meeting with the Pope] should be well chosen, [but] not forcefully. [\[1\]](#) The Pope raised the issue of Catholics in the USSR. From the Soviet side: good relations with all churches. If [the Vatican] makes an agreement with the Eastern Orthodox Church, [then] the USSR will not hinder it. We must not make a political question out of this! Harmonizing Politics and Ethics: Let's support general human values!

Meeting with President Bush. The initiative arose from the President of the USA. [For Gorbachev] It was important to get a confirmation [that] the USA wants continuity!

At the beginning, Bush followed slowing down behavior and tactics toward the USSR, then European... [unfinished sentence]. Two meetings with delegation, two meetings one-on-one. 8 hours net time. Weather: From a battleship to a civilian ship. Calm, good atmosphere, without accusations, meanwhile they [the participants] did not avoid sharp questions. It differed from Reagan's style! It did not have an instructive character.

Gorbachev: Beginning (Bush):

1) He began with economic questions. [There was] Mostly only grain trade in recent years! Signs of progress. They accepted the lifting of the Jackson-Vanik clause. They don't oppose any more Soviet participation in international organizations.

2) Military political questions. Constructive. - Strategic arms. A 50% reduction can be worked out by June! Can be signed soon! USA proposition: USSR 6,5 thousand missiles. USA 8,0 [thousand missiles]. To destroy the nuclear weapons at the naval fleet, (along with tactical cruise missiles: USSR position). On the issue of conventional

weaponry. In 1990 to sign (Helsinki II.). Gorbachev: To reduce not only weaponry, but the amount of [military] personnel too! The USA did not give a reply. Reduction to the identical level (300 thousand men). USA and USSR on [the same] level? This is not good. West Eur.[ope] (England, France, etc.) would be left out.

Gorbachev: Naval forces settlement is stuck - [This question is still] Open. USSR is surrounded by USA [military] bases! - Question of Chemical Weapons [CW]. Plan about 80% liquidation of CWs, if the USA stopped developing "binary weapons." From the USA side, they stick to 2% of CWs! This is not abolition on a global scale. USSR ready to attend the Ottawa conf.[erence]: on Open Sky conf. Let's make it wider: sea, etc.) To deal with it intensively at the level of the Foreign Min.[isters]! Agreement: To keep the next summit in the 2nd half of June 1990!

3) Central America question: Nicaragua. ([There are] More parties [there] than in the USA.) Cuba helps the export of rev.[olution] with weapons. Much distrust by the USA toward these two countries. Gorbachev: Nic.[aragua] is not involved in the transport of airplanes (weapons) to S. [E] Salvador. Bush: USA does participate.

4) Ecological problem: Bush: [There are] Many problems, numerous reasons to worry - there will be a White House plan [unfinished sentence].

Gorbachev: 5) European situation: Bush was forced by the opinion of the people. The Soviets raised: - The post-war period [has been about] the protection of peace, but it has had a big price! Arming did not work! [The strategy of] Confrontational policy has suffered a defeat in Europe! In the USA there are those who think the Cold War policy has worked! Unification of Europe based on western values? [It was] Bush's idea, but [there was] sharp Soviet counter-opinion. Gorbachev's warning to Bush: Does he want to destroy the USSR? United States of Europe? Both declared support for the Helsinki process! Agreement: To orient military blocks on political questions!

[On the] Question of the GDR [German Democratic Republic]: (Gorbachev: borders are inviolable. Two German states. The USA: Agrees, takes German sentiments into account, but it must not be forced.

Gorbachev: Opposes [a German] confederation! It would disrupt the blocks! (Joint foreign policy, defense, finance.) The idea was thrown in by Kohl for election purposes!

The WT [Warsaw Treaty] supports the defense doctrine from now on too! [The] NATO's strategy [has been] so far: On the 5th day counterattack with nuclear weapons! In reality this is not a defense doctrine.

They debated about the coup in the Philippines.

Regional conflicts:

1) Afghanistan! USSR urges mutual efforts. Bush: Lost their interest. Was wrong about Najibullah's regime. USSR: (Joint) international conference in favor of a coalition government.

Free elections.

2) Middle East: They rated the role of the USSR as constructive. USA's role is constructive too. [Yasser] Arafat's too! There are difficulties with Israel. (Bush was complaining.) [Giulio] Andreotti: Both sides have given many gifts to Israel! To demand compensation for them!

Bush was interested in the transformation of the USSR. Gorbachev: Bush recommended private ownership! Gorbachev disputed this! Important: let the producing units [i.e. factories] have independence!

In total: Greater understanding toward Eastern Europe from the side of the USA! Bush was interested in the settlement of the Baltic question! He asked for a peaceful settlement! Gorbachev: We should work with uniform rules regarding the question of the Karabakh region, the Baltics, Ulster, and Quebec!

Gorbachev: Our conceptions are responsible. Blocks have to be eliminated, but not unilaterally. This has been recommended by the West too. Step by step further! Invite [him] for January 9! The two German states should establish a contractual relationship!

Two [German] states – not a confederation. – Cooperation gaining strength. Condemnation of Czechoslovakian intervention (1968).

At the end of the conference: Joint declaration on the wrongfulness of the 1968 Czechoslovakian intervention!

Participated at the conference^[2]:

On the part of Soviet Union: [Mikhail Sergeyevich] Gorbachev, [Nikolai Ivanovich] Ryzhkov, [Alexsander Nikolaevich] Jakovlev [Yakovlev], [Eduard] Sevardnadze [Shevardnadze]

Czechoslovakai: [Karel] Urbanek [Urbánek], [Ladislav] Adamec, ?? [two question marks in the original manuscript]

Hungary: Nyers [Rezső], Németh M.[iklós], Somogyi F.[erenc]

DDR: [Hans] Mudrow [Modrow], [Egon] Krenz, ?? [two question marks in the original manuscript]

Polish: [Wojciech] Jaruzelski, [Tadeusz] Mazowiecki [Mazowiecki], [Mieczyslaw] Rakovski [Rakowski]

Roman[ian]: [Nicolae] Ceausescu, [Constantine] Dascalescu, ?? [two question marks in the original manuscript]

Bulgaria: [Petar Toshev] Mladenov, Prime Minister ?? [two question marks in the original manuscript]

Rose to speak: Mladenov, Nyers, Mudrow, Jaruzelski, Ceausescu, Urbanek

^[1] Eventually no such visit took place until the dissolution of the Soviet Union in December, 1991 and Pope John Paul II never visited Moscow.

^[2] In the original handwritten notes the list of participant appears not as the final section, so in the translation it was rearranged by the editors.